

पुष्पोत्सवः

Question 1:

वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयतः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा-	मन्दिरे	मन्दिरयोः	मन्दिरेषु
	असवरे
	स्थलयोः
	दिवसेषु
	क्षेत्रे
	व्यजनयोः
	पुष्पेषु

Answer 1:

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा-	मन्दिरे	मन्दिरयोः	मन्दिरेषु
	असवरे	अवसरयोः	अवसरेषु
	स्थले	स्थलयोः	स्थलेषु
	दिवसे	दिवसयोः	दिवसेषु

क्षेत्रे

क्षेत्रयोः

क्षेत्रेषु

व्यजने

व्यजनयोः

व्यजनेषु

पुष्पे

पुष्पयोः

पुष्पेषु

Question 2:

कोष्ठकेषु प्रदत्तशब्देषु समुचितपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

(क) बहवः उत्सवाः भवन्ति। (भारतम्/भारते)

(ख) मीनाः वसन्ति। (सरोवरे/सरोवरात्)

(ग) जनाः पुष्पाणि अर्पयन्ति। (मन्दिरेण/मन्दिरे)

(घ) खगाः निवसन्ति। (नीडानि/नीडेषु)

(ङ) छात्राः प्रयोगं कुर्वन्ति। (प्रयोगशालायाम्/प्रयोगशालायाः)

(च) पुष्पाणि विकसन्ति। (उद्यानस्य/उद्याने)

Answer 2:

(क) भारते बहवः उत्सवाः भवन्ति। (भारतम्/भारते)

(ख) सरोवरे मीनाः वसन्ति। (सरोवरे/सरोवरात्)

(ग) जनाः मन्दिरे पुष्पाणि अर्पयन्ति। (मन्दिरेण/मन्दिरे)

(घ) खगाः नीडेषु निवसन्ति। (नीडानि/नीडेषु)

(ङ) छात्राः प्रयोगशालायाः प्रयोगं कुर्वन्ति। (प्रयोगशालायाम्/प्रयोगशालायाः)

(च) उद्याने पुष्पाणि विकसन्ति। (उद्यानस्य/उद्याने)

Question 3:

अधोलिखितानि पदानि आधृत्य सार्थकानि वाक्यानि रचयत-

वानराः	वनेषु	तरन्ति
सिंहाः	वृक्षेषु	नृत्यन्ति
मयूराः	जले	उत्पतन्ति
मत्स्याः	आकाशे	गर्जन्ति
खगाः	उद्याने	कूर्दन्ति

Answer 3:

(क) वानराः वृक्षेषु कूर्दन्ति।

(ख) सिंहाः वनेषु गर्जन्ति।

(ग) मयूराः उद्याने नृत्यन्ति।

(घ) मत्स्याः जले तरन्ति।

(ङ) खगाः आकाशे उत्पतन्ति।

Question 4:

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(क) जनाः पुष्पव्यजनानि कुत्र अर्पयन्ति?

(ख) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं कदा भवति?

(ग) अस्माकं भारतदेशः कीदृशः अस्ति?

(घ) पुष्पोत्सवः केन नाम्ना प्रसिद्धः अस्ति?

(ङ) मेहरौलीक्षेत्रे कस्याः मन्दिरं कस्य समाधिस्थलञ्च अस्ति?

Answer 4:

(क) जनाः पुष्पव्यजनानि योगमायामंदिरे बख्तियारकाकी समाधिस्थले च अर्पयन्ति।

(ख) पुष्पोत्सवस्य आयोजनं ऑक्टोबर्मासे भवति।

(ग) अस्माकं भारतदेशः उत्सवप्रियः अस्ति।

(घ) पुष्पोत्सवः 'फूलवालों की सैर' नाम्ना प्रसिद्धः अस्ति।

(ङ) मेहरौलीक्षेत्रे योगमाया मन्दिरे बख्तियारकाकी समाधिस्थलञ्च अस्ति।

Question 5:

कोष्ठकेषु दत्तेषु शब्देषु उचितां विभक्तिं प्रयुज्य वाक्यानि पूरयत-

यथा- **सरोवरे** मीनाः सन्ति। (सरोवर)

(क) कच्छपाः भ्रमन्ति (तडाग)

(ख) सैनिकाः सन्ति। (शिविर)

(ग) यानानि चलन्ति। (राजमार्ग)

(घ) रत्नानि सन्ति। (धरा)

(ङ) बालाः क्रीडयन्ति। (क्रीडाक्षेत्र)

Answer 5:

यथा- सरोवरे मीनाः सन्ति। (सरोवर)

(क) तडागे कच्छपाः भ्रमन्ति (तडाग)

(ख) शिविरे सैनिकाः सन्ति। (शिविर)

(ग) यानानि राजमार्गे चलन्ति। (राजमार्ग)

(घ) धरायाम् रत्नानि सन्ति। (धरा)

(ड) बाला: क्रीडाक्षेत्रे क्रीडयन्ति। (क्रीडाक्षेत्र)

Question 6:

मञ्जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

पुष्पेषु गङ्गायाम् विद्यालये वृक्षयोः उद्यानेषु

(क) वयं पठामः।

(ख) जनाः भ्रमन्ति।

(ग) नौकाः सन्ति।

(घ) भ्रमराः गुञ्जन्ति।

(ड) फलानि पक्वानि सन्ति।

Answer 6:

(क) वयं विद्यालये पठामः।

(ख) जनाः उद्यानेषु भ्रमन्ति।

(ग) गङ्गायाम् नौकाः सन्ति।

(घ) पुष्पेषु भ्रमराः गुञ्जन्ति।

(ड) बालाः वृक्षयोः फलानि पक्वानि सन्ति।

